

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 14/2 Novembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Depunerea mandatelor de catra mai multi functionari de statu.

In anulu trecut dupa esirea preanaltiei patente din 20 Septembrie inca 'si depusera mandatulu oativa din a cei deputati de ai dietelor provincioale germano-slave, carii se afl6 totuodata in functiuni publice de ale statului. Acea impregiurare batuse si pe atunci la ochi. Multi intreb6, ca 6re depus'au acei functionari mandatele c6 deputati din buna voi'a loru si c6 din demonstratiune incontra sistemii n6ua, s6u ca loru li s'a poruncitu pe sub mana c6 se se retraga din diete. Cam de 1 luna inc6ce depusera si mai multi functionari de statu mandate loru si detero locu mai alesu pentru diet'a din Boemi'a si Austri'a de jozu la n6uale alegeri. Astadata inceputulu se fac6 prin dn. dr. si cavaleru Leopoldu Hasner, profesoru de drepturi, presiedinte la consiliulu imper. de invetiamentu si fostu presiedinte alu oasei deputatiloru imperiului, unu barbatu intregu, carui nici cei mai aprigi contrari politici nu'i potu deneg6 stiin'a. Dupa Hasner depusera mandatulu altii mai multi. Foile cele mari isi descopere din nou strain'a loru mirare asupra acestoru retrageri ale amplotatiloru din bancele de deputati. Prepusulu 6rasi cade asupra minist'ului comite Richard Beloredi, c6 si cum a cesta le-ar fi datu semnu c6 se se retraga. Atat'a numai, ca noi n'am u cititu nicairi c6 dn. Beloredi inca se'si fia depusu mandatulu atatu c6 deputatu alu dietei boeme, catu si alu senatulu imperialu, pe care 'lu primise inca pre candu Escol. S'a er6 vicepresiedinte la gubernulu Boemiei.

„Prease“ recun6sce, ca in privinti'a deputatiloru amplotiati, s6u d6ca mai vrei, amplotatiloru deputati, in tierile austriace mai domnesce inca o mare confusiune de idei, carea trebue lamurita neaparat. In tierile adevratu constitutionale se dice asi6: Sta in deplin'a vointia a oricaroru alegatori de a'si alege reprezentanti la camera din oricare clasa de 6meni le va plac6 loru, prin urmare si dintre functionarii, ofiiorii, profesorii, canonicii, parochii etc. platiti dela statu, pentruca de alta parte totu in puterea alegatoriloru sta de a'si rechiam a pe deputatulu oricandu ei s'aru convinge cumca a cesta se va fi abatu dela ceea ce a promisu pre candu a fostu alesu, candu er6 si deputatulu amplotiatu vediendu, ca vine in conflictu cu sinesii, avendu simtiulu de on6re nescalciatu, lapeda diurnele, isi depune mandatulu si se retrage in biroulu s6u, s6u din contra isi da dimisiunea din deregatori'a statului si trage numai diurnele, 6ra pe cate d6ne scaune nu siede nici unulu. T6ta restringerea coprinse in constitutionea staturiloru libere cu privire la candidatii dintre 6menii platiti de statu se marginesce intru a nu suferi si a cas6 t6te mandatele acelora, carii se voru fi alesu in cerculu s6u districtulu, in carele se voru fi aflandu totuodata si in functiune publica platita dela statu*). Apoi in tierile austriace s'au facutu in adeveru destule alegeri de acestea, care pe airea aru fi fostu oasate indata. Se da cu socot6l'a, ca ministeriulu are inaintea ochiloru mai multu alegeri de aoelea facute prin influintia directu si prin o grea presiune morala, pe care voiesce a le nulific6 intr'unu modu mai delicatu, pana candu se va corege si ac6sta scadere din constitutione.

In tierile de din6ce de Lait'a pana la 1848 ice functionariu primia mandatulu c6 deputatu

) In Romani'a este intocma.

la dieta, trebuea se'si d6 dimisiunea din functiune inoai pre catu timpu se afl6 c6 deputatu, si 6rasi nim6ni nu putea primi deregatoriia publica pre catu timpu er6 deputatu. Numai in privinti'a deregatoriloru municipale er6 mai multe exceptiuni.

Ne-ar par6 bine d6ca cealalte foi politice romanesei din imperiulu austriacu inca aru lu6 in discussiune mai deaprop6 cestiunea ac6sta, carea este si ea un'a din cele mai delicate.

G. Baritiu.

Revista diurnalistica si „J. G.“.

Incepemu cu „Albin'a“ Nr. 82, care cuprinde una cor. de lunga Somesiu cu datu 28 Oct., care anuncia, ca diu'a de 26 Oct. s'a serbatu in cottulu Solnocului de medilocu in Reteagu si Lapsiulu ung. cu entusiasmu, si ca romanii de pre acolo sunt determinati a sustien6 si a face pasi pentru sustinerea autonomiei Transilvaniei si a drepturiloru politice, din 1863—4; 6r' pe oei ce voru trece preste marginile tierii pentru interese private ad. la Pest'a, ei voru condamn6 cu principia politice cu totu. Redacti'a „Albinei“ saluta pre brav'a ac6sta intielegintia pentruca prin ac6sta serbare a contribuitu a inaltia acestu actu dupa meritulu, ce 'lu are, inradacinandu in anim'a poporului romanu alipirea de drepturile castigat, c6 identificanduse cu totu ce este natiunatu in legi se priv6sca cu incredere in venitoriu.

Consimtimu cu D. Redactoru, mai adaugundu, ca, d6ca noi am u neconsidera acestu dreptu formalu, ne am u face nedemni fi ai parintiloru, cari s'au luptatu sute de ani spre alu castiga, si castigatu, venerandulu, veneramu mai multu cenusi'a loru si a martiloru natiunei, cari au sangeratu pentru elu. —

In Nr. 83 publica o coresp. din Brasiovu f6rte intortocata si defectu6sa, care o republicamu in t6ta estinderea s'a, spre a o pot6 mai netedi in catuva de bitii cei venturosi. Acea suna asia:

„Brasiovu, 21 Oct.

Serbat6rea cea n6ua, propusa si recomandata de Dlu Redactoru alu „Gazetei“ pe 26 Oct. cu o ferv6re despotica de „not'a infidelitatii“ a facutu atatu aici in Brasiovu, catu si in totu districtulu acest'a unu fiasco f6rte uritu, pentru ca afara de rudeniile dlui nimeni n'au voitu se ia parte la aoeesi. Pe sici romanii nu vedu in legea inarticularii nici o garantia a natiunalitatii n6stre, d6ca nu este garantatu prin lege usulu limbei in trebile publice. Nici aceea nu este sdeveratu, ca acea di s'ar fi serbatu in totu districtulu Fagarasiului, ci numai ici c6lea la cate o bisericu, inse nici pe la acele poporulu n'a sciutu nimica de t6ta treb'a acest'a; 6ra inteligenti'a cea mai lumipata s'a scandalitu f6rte tare de amenintiarea dlui Redactoru, carele 6rasi se p6rta c6 si cum gazet'a ar fi oficiala, candu ea nu este.“ —

Pana a nu scarmana cele de susu, se cu vine a sci, ca „Korunk“ din 4 Nov. miranduse de miscarile intielegintii prin comitate inca 'si arat6 dorerea si neplacerea despre ac6sta serbare, dicundu, ca d6ca romanii in adunariile aeste au inaintea ochiloru constitutionalismulu (ad. celu dela 1848) si binele patriei, nu potu decatu se pretiu6sca astfelu de incoardari; 6r' decumva se ven6sa vreo reactiune, — ad. d6ca serbam u inarticularea natiunei s6u drepturileru din 1863—4, cari le tienu Dloru de reactiune — atunci trebue se ne condeleze. — Rogamu pe „Korunk“, se nu'si pradeze afectiunileru pentru naluciri, ca romanii fara a fi reactionari, isi pretiu6sca numai dreptulu loru sanctionatu de monarchulu, ad. dreptulu deplinu egal u politicu natiunatu, si prin urmare si constitutionalu; si

d6ca Dsa ilu numeace pe acesta reactiune, apoi se'si bage condolenti'a in straitia, ca ea e numai o satira.

Altu coresp. din Abrudu in Nr. 126 nu se p6te destulu mira, ca n'au potutu contopi pe romanii in casin'a loru maghiara, si nu'lu tiene loculu, ca romanii de acolo au serbatu aniversari'a inarticularii de 26 Oct. (si inca cu ce resultatu de sacrificia maritim6se si insuflat6rie de viatia!). T6te c6 t6te dar' apoi ilu d6re pana in ficati, ca unu membru romanu (se trai6sca, ca-si sci pretiui dreptulu!) candu se 'nt6rse presiedintele tablei regie br. Ap6r K6roly pe acolo, poruncindu a se lua protocolulu in limb'a maghiara, i a outediatu ai respunde: Voi ved6 eu cine me va sili pe mine a invetia limb'a turc6sca. In fine si diu vine la povestea servitoriului democratu cu Domnulu, si crede, ca romanii vreu sei eschida pe ei dela mas'a comuna a egalitatii, fiinduca nu se lasa calcati in dreptulu loru. Pe acestia ei dore in sufletu de serbarea din 26 Oct.

— Brasiovanulu J. G., care se pare, ca s'a luat de mana cu esti doi de susu, se bucura in usurinti'a sa, ca serbarea din 26 in Brasiovu a facutu fiasco. Nu e tocma asia Dle J. G. pentruca Mercuri reprezentantii bisericii din cetate s'au invoitu a o serba si unu membru a luat u osuprasi contielegerea cu preotimea; se facura proiecte de ceremonialu; inse fiindu tocma tergu de anu, de una, 6r' de alta parte Protu, p6te avisatu de principalu — dela Sibiu — nu sci u oprindu pe preotime, c6 se nu cutedia a coluora la serbare, a impededatu totulu, si totusi se serb6 inca si cu ofertu de catra cei cu inim'a romana la loculu seu si fara sgomotu, in consciinti'a, ca dreptulu trebue se ne d6 la toti viatia, candu vomu deveni atatu de maturi, in catu se'lu sci mu pretiui chiaru si cu serbari anuale, 6r' in folosulu nostru. Ce e mai multu, ca citindu junimea studi6sa Gazeta incepuse de sene a'si culege banulu natiunatu spre alu tramite la Asociatiune. 6re de ce i au opritu? Vai! Se ne tememu si acum a face, ce ne indreptatesce legea? Eu iasi fi provocatu Dle! ce vrei se dici, cu cuvintele ferv6re despotica de not'a infidelitatii? Au veti fi Dv6stra atatu de pretensiosi, incatu se trageți pe Redactiune, pentruca nu va supusu c6 la censura totu cuvintulu eospresioniloru sale, la tribunalulu despotiei? Eu audiendu, ca unii vorbescu din inspiratiuni, ca a serba 26 ar insemna a face demonstratiuni pericul6se, dovedii in publicu, ca parerea aceea e f6rte gresita, si estremitatii fric6se, trebui se opunu alta estremitate demna de positiunea de a arata viatia, spre a lamuri lucrulu, pentru convictiune. Audi colu! unu bietu de Redactoru despotu! Candu nime nu e silitu ai accepta opiniunea. Despotu e acela, care ar pretende, c6 Redactiunea se nu scrie oi jota fara patent'a lui.

D. J. G. nu vede neci o garantia a natiunalitatii in legea inarticularii, fara usulu limbii garantatu prin lege. Eu din contra nu sperezu neci odata, ca usulu limbii ni se va garanta prin lege, d6ca fundamentulu legiloru ad. inarticularea nu o vomu folosi spre asia ceva cu consciintia de sine si cu viatia in 6se. — Suntemu in principiu deplini egali prin lege sanctionata? Asia totu ce e neegalu nu ne indat6resa. Asia e Dle J. G.? baga acum art. I. su vatra, apoi ast6ptate la usu de limba! — p6te de cele afumate! —

Apoi, candu suveranulu ne a dechiaratu prin legea formalu deplinu coegalu indreptatii, Te intreb u Dle, ca a facutu exceptiune cu limb'a? C6 in limba se nu fimu egali? — Si d6ca n'a facutu, 6re nu suuntemu demni se ni se taie la toti limbele din gura, c6 asia se fimu incai fara limba, coegali, ca altufelu nece juridice, nece logice nu se p6te, c6 se fimu deplinu

coegali si totusi se n'avemu usulu oficialu de limba? Lasu, ca legea de limba e si confirmata, dar' chiaru se nu fia, ea totu e sanctionata deodata ou art. I; inse noi, noi, cei ce ne caciulimu, noi portamu vin'a ca nu punemu pitioru 'n pragu pentru respectarea limbii! Spunemi Dle, cate procese pentru nerespectarea limbii au ajunsu pana la sanctionatorulu art. I.? si cate seu resolutu negativu? — Dar' ce sci mocanulu, de ce-i bunu siofranu, dicu si facu antagonii. Dar' noi? — Noi strigamu in gur'a mare, mare, ca nu nefolosesce art. I fara usulu limbii, pe candu amu trebui se dicemu: Avemu art. I sanctionatu: — asia trebuie acum se ne respectati limb'a, or' ca oficialulu r. dela Abrudu; voi vedé io, cine me va sili etc. si br. Apor remase in Abrudu pe diosu cu pretensiunea nelegala. Aci ce dici J. G.?

Intieleginti'a cea luminata, fi securu Dle J. G., ca nu lucra neci intreprinde nemica nerumegatu, numai asia in prim'a furia, prin urmare ea nu se póte scandali de unu articulu in Gazeta, ca atunci n'ar mai merita a se numi luminata, ci tocma cá luminata judeca si primisce ce e bunu si reiépta ce i se pare nesocotitu; si déca are nobletia de anima, reflecta: éca ai oadiutu in eróre, indréptao; nime inse nu m'a reflectatu cu unu cuventu contrariu, ci toti au aprobatu; si asia trebuie se tienu, ca a placutu publiculu luminatu, numai Dtale nu; ce e caus'a, — Dta vei sci. — In fine afla Dle J. G., ca pe timpulu celu despoticu, — candu erá Gazeta oficiala, tremurá ea beat'a de altii — numai Redactorulu sci acesta si D. Baritiu, nestorulu nostru, neobositu; dar' altii de vorbe pronunciate in consciintia de dreptu, sci cá granitarii, neci ca potea audi, ca dreptulu nu era, si Gazeta neci numele romanu nu'lu potea serie fara tremamare, necum vorbe amenintióre. — Credu ca cu atata ne vomu fi impacatu.

Brasiovu in 13 Nov. In comunitatea centumvirala a comunei Brasiovu in siedinti'a din 7 Nov., cu maioritete precumpanitória s'a decisu, cá pre venitoriu se se tienu siedintiele publice. Asta decisiune desi cam tardiu facuta, totusi va dovedi, ca publicitatea e de natura, cá pre lunga altele bune se se ostige chiaru si increderea oatra lucrarile publice. Vomu vedé acuma cum se voru sci folosi ómenii nostri de acésta decisiune in folosulu comunei, cum se voru interesa de manipularea cu averile si agendele comunei, si ce influintia din opiniunea publica va poté fi in stare a face, cá averile comunei se se intrebuinteze mai multu pentru binele spiritalu, decatu pentru celu materialu. Mai restésa cá onorabil'a comunitate se si arate simtiulu constitutionalu antibirocraticu si prin o fakta cá aceea, ce o mai dorescu Brasiovenii cu totii, ad. se céra cu tóta seriositatea restaurarea oficialoru, pentruca mane poimane se implinesce si a dóu'a períoda de trei ani si comunitatea totu nu cére dela oomite restaurarea, si ómenii sunt rei; ei dicu, ca caus'a traganarii trebuie se fia vreunu osu, care inca nu eate de totu rosu. — In Sibiu s'a facutu si restauratiunea comunitatii si a oficialoru supuse restauratiunei si intre multime de restaurati vedemu si doi romani alesi in comunitate, ceea ce ne indreptatesce a crede, ca esclusismulu totusi incepe a se mai toci. Urmésa numai, cá legea comunala se se reformese dupa basea si principiulu perfecte egale indreptatii si atunci nimenia nu va fi importunu cá nemultumitu cu apucaturile restauratiunei antidiluviane, cari se invertescu in cercuri rotunde cá melculu in gaóce. Dreptulu de a alege centumvirii se se dè comunei ad. tuturoru cetatianiloru de ómenia, ér' se nu se eléga totu ei pre sene.

— Desi cam tardiu totusi se puse la cale — cu proba ori fara proba nu scimu, — de a mai scadiutu pretiulu la carno si in Brasiovu dela 12 la 9 cr., pre candu in comunele din impregiuru se afla cu cate 6—7 cr. —

Blasiu 16 Oct. 1866.

Pre stimate Domnule Redactoru!

D. G. Baritiu in Nr. 77 alu „Gazetei Transilvaniei“ din a. c. in articulu de frunte subscrisu cu numele si pre estu potemu conchide in Revist'a diaria subinsemnata cu B. cam iea cu rud'a pre unii si altii, cari bietii de ei, au cutesatu a mai scrie si a opiná si densii cate ceva si a se róga de barbatii, cari ne-amu dedatu ai vedé in fruntea natiunei“ cá se pasiesca odata la pusetiunea s'a; — si sustiene cu D.

V. din „Albin'a“, ca federalismulu slaviloru nou romaniloru ni e mai periculosu decatu dualismulu unguiloru; si apoi face unele descoperiri si propuneri in forma de rogamine si de expresiuni mai categorice.

Din partemi, care inca me afu in sirulu acelu huiduti de compatemitu, cari am cutesatu a mi casca gur'a, — preste totu ertu bucurosu D. G. Baritiu cá unui veteranu cu respectu si acesta o mai póte repeti si de alta data déca i place, ca oi nu me va conturbá; — intr'asemenea n'am cea mai mica neplacere, ca Dsa sustiene, ca ne e mai periculosu federalismulu slaviu decatu dualismulu maghiaru, numai catu ei descoperu, ca candu ar fi la votu pre mine unulu nu m'ar avé in acestu punctu in partea Domniei sale. — Eu dicu pentru mine, altulu apoi vedea pentru sene.

Inse la unele descoperiri si la propuneri cu totu periclulu de a o pati si mai reu, mi iau indresnéla cá in interesulu lamuririi lucrului si alu pareriloru se mai punu unele intrebari si se mi adaugu nesce pareri individuali. Si éta:

D. G. Baritiu in articulu supradisu voiesce a invetiá si respective a linisci pre D. Macaveiu, din „Albin'a“, despre aceea: ca barbatii natiunei romane n'au fostu si nu sunt nici neactivi, nici neuniti adica neointieseli.

Din partemi la acestea asecurari si linisciri asi luu amana consemnarea decursulu lucruriloru nostre nationali dela caderea Dlui Reichenstein pana chiaru in dilele nostre, ne luanduse afara nici procedur'a romaniloru la alegerile pentru diet'a dela Clusiu, nici in diet'a dela Clusiu, nici cu ocaziunea alegeriloru pentru diet'a din Pest'a, nici pre timpulu dietei acesteia, ma neluanduse afara nici rezultatulu incercariloru Escelentiei Sale a metropolitulu de a mediloci si ascultarea romaniloru in impregiurabile, in cari intrasemu dupa scaimbarea lucuriloru monarchiei; — dicu, asi luu amana consemnarea decursulu tuturoru acestor'a, si apoi asi pune intrebarea, ca sémana acésta activitate si contielegere? si asi adauge se nu ne inielamu noi pre noi, ci se facemu ce n'amu facutu, si cele rele (neinvoiriile) se se spele. — Asia asi responde eu la asecurarile premise, de cumva n'ar fi prevenitu D. G. Baritiu, carele asecurandu pre D. Macavei, ca romanii sunt activi, activitatea acesta o asemena cu crescerea nevediuata a plantelor si a animaleloru, si negandu neunirea in oatu totusi o concede a semona cu pucina fiere. — Si acestea descoperiri le luamu spre scientia, observandu totusi, ca plantele la timpulu suu producu colórea, frundiele, florile si fruptele vedite ori si catu cresc de nevediuatu; déca inse ne uitamu la starea nostra, scimu aceea, ca nemtii, unguirii si slavii diversi si au facutu calile si sian aretatu pretensiunile de repetite ori prin Vien'a, romanii inse nu potu aretá nimic asia ceva, celu pucinu cu scirea, nu numai a intielegintiei preste totu, dara nici a barbatiloru celoru mai insemnati, pre cari i cunóscemu, nu s'a intemplat asia ceva. Dicemu acésta din esperiinti'a dupa carea cunóscemu si scimu, ca ce a decursu intre acei barbati, pre cari i scimu mai insemnati, si carea o scotemu din mersulu lucruriloru nostre, care lamu schitiatu mai susu. Se fiu bine intielesu, se nu cadia cumva presupunerea pre mine, ca eu, care abia amu inceputu a traf in lume, asi poffi cá fara scirea mea se nu se faca nimica despre natiune, — ca-ci eu intielegu aici alti barbati insemnati, cari totusi aru fi trebuitu se soia ceva de miscarile, ce s'au fi templat.

In catu neunirile se constata prin asemnarea cu ferea n'am nimica contra; numai observesu, ca precum arata decursulu lucruriloru nostre ferea a fostu cam multa. (Va urmá.)

Clusiu 9 Nov. Cetimu din diurnale, cumca criminalulu inchisu in casarm'a de aici pentru omoru, Dezsikovits Kováts de impreuna cu doi complici ai sei au fugitu din prinsóre, inse prin mesuri energice se prinsera doi, dar' pre Kováts nu putura pune man'a.

Din inchisórea comitatulu inse scapá unu israelitu osenditu la Gherl'a si inca intr'unu modu comicu, ad. candu intrara doi parcalabi, cá selu scóta spre alu straportá, israelitulu iute se furisi afara, inchise usia pre ei si o tuli la fuga fara se i se fi mai afluat urm'a. E o caracteristica a timpulu candu incepu ascapa criminalii. —

UNGARIA. Pest'a 9 Nov. Partit'a lui Deák in „Pesti Naplo“ si cu partit'a tigriloru

in „Hon“ se mai céta meru cu inversunare despre obiectulu cointielegerei in privinti'a cancelorulu comune. Chiaru si in „Pesti Naplo“ ése Alecsandru Török cu unu articulu, in care dice: oa in rescriptulu cancelariei de curte lipsesou semnele despre restituirea constatiunei si denumirea unui ministeriu respundietoriu. Se pare, ca regimulu ar vré a taiá impregiuru autonomi'a Ungariei si numai cu partit'a germana autonomista se mai póte sperá o invoire; ér' déca si acést'a partita va tiené elaboratulu lui Deák de periculosu, si elu va cadé: atunoi partit'a lui Deák se trage dela initiativa. Apoi „Hon“ o dice pre facia: ca nu a sustatu neci odata intre Ungari'a si Austri'a o alta legatura, decatu pre cata se afla intre Ungari'a, Angli'a si Franci'a, ér' pre toti locitorii nemaghiari ei numesce „nationalitatile Schmerlingiane“, cu tóte ca ele au existatu dela inceputulu regatulu, si cea romana inca inainte de a fi caloatu vreunu petioru de maghiaru in Ungari'a. — Cu astfelu de vorbe se potu deschide ochii cei painginiti ai maghiaroniloru, cá se nu mai fuga dupa carulu ce nu'i aitépta. — Deputatii se aduna meru si se vorbesce, ca archiducele Albrecht inca va veni in Ungari'a, inse deocamdata numai la Comaromiu spre a inspectoná lucrarile de fortificatiune, ce se mai intreprinsera acolo.

— Judecat'a publica despre certele partiteloru maghiare e cea trasa din esperientia, ca ele, candu vedu pericolulu, tóte se imbraciosiada in punctulu salvarei autonomiei sale nationali, la ceea ce c. G. Aponyi si incepu a le provocá in publicu, pana acum numai la poliici'a activa spre a deslegá cestiunea de constatiune si fara ministeriu, apoi mai incolo voru vedé, cum se voru ajuta. —

In Croati'a se denumira comiti supremi cam totu de cei unionisti, cum este d. e. Bedekovich; c. I. Erdödy e denumitu pentru comitatulu Varasdinulu si cont. Jankovich pentru Pozsega. —

Coler'a mai scera in Pest'a. Dela 31 Oct. pana la 7 Nov. s'au bolnavitu in tóta Ungari'a 8269, dintre cari au muritu 7713. In totu timpulu colerei s'au bolnavitu in Ungari'a 112.980, dintre cari murira 51.120.

— Déca nu de alta, celu pucinu de frie'a colerei neci o'asi cautá oatra Pest'a, oi m'asiu intielege cu toti ortacii deputati romani, pangariti si nepangariti, aci a casa, cá se tramitemu la diet'a din Pest'a o placinta, ca romanii nu recunosc competinti'a dietei Ungariei in neci o afacere a tierii sale autonóme, neci in regularea obiectorulu comune cu imperiulu, si cei ce s'au gresitu odata, momentulu reu! nu mai vréu a cadé si de a dóu'a óra in erórea omoritoria de caracteru, ca-ce alegatorii nu, — nu si éra nu — nu voru a sci de Pest'a, dómne feresce, si asia adio! Ér' candu m'asiu poté bagá in pelea seu in costulu Dlui Hoszu, candu ar mai merge la Pest'a, sci cá mirés'a cutarui archiduce, candu ar fi toilu mai mare, asi tranti unu protestu in dieta totu de cuprinsu cam asia, si mi asi sterge si pulberea de pe pitióre, cá nu cumva se aducu vreo epidemia din Pest'a in bel'a nostra patria. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 9 Novemb. Actiunea diplomatica a Dlui ministru Beust a si luat inceputu cu Berlinulu si cu Petersburgulu. Cu Prusi'a in obiectulu deplinei izolari a cabinetulu de Berliu in relatiunile cu regimel germane de sudu, ér' facia cu Rusi'a, c. Ludolf, consululu austriacu din Varsavi'a venindu la Vien'a si da reportulu seu detaiatu despre esperintiele ce le a facutu despre starea lucruriloru in Poloni'a congresuala. Ér' facia cu Itali'a Beust vre a restabili bun'a intielegere, de acea si chiamá pe viitorulu consulu pentru cabinetulu de Florenti'a br. Kübeck, cá se i dè instructiuni in diéptiunea acésta spre a lucra in sensulu loru la cabinetulu Italiei.

Ómenii se mira, ca solulu rusescu acreditatu la cabinetulu de Vien'a, c. Stackelberg, fi celu de antaiu, care 'si facú visit'a min. Beust, dupace intrá acést'a in oficiulu seu, si érsi, ca solulu austriacu in Petropole, cont. Revertera, predá marelui principe de coróna din Rusi'a cá daru de nunta o scrisóre longografa a Mai. Sale imp. Franciscu Iosifu pre anta insemnate marei cruci ale ordinulu St. Stefanu, si diurnalele totu vorbescu, ca Austri'a va a lua o polit' simpatica la restaurarea Poloniei. — E bi nu fi lesne credietoriu in politica. —

— Min. de finantia in espunerea s'a spre facendele ce i stau inainte arata tr muri: ad. restatorirea bilantiulu dreptu

venite si spese, redicarea puterii contributiionale si o reforma rationala de contributie, ér' in privintia emisiunii notelor de stat si se va tiené de patent'a din Sept. cá se nu se emita mai multe bancnote de stat, déca starea de pace va durá indelungatu.

— Program'a regimului de acum, pe catu o ilumina comentariulu lui „W. Abendpost“ publicatu si de noi in Nr. tr. manifesta unu feliu de dualismu. E inse intrebarea, ca in ce forma; si apoi faptele istorice intemperate si autonomi a nedependenta a provinciilor un'e de alta, care inca se instrésa, cum se potu salvá intregi altufeliu, decatu candu ne-am reintórce ér' cum am fostu inainte de 1848 in puterea sanotiuunii pragmatice, dara nu cu dieta imperiala din Pest'a, ci numai cu unione personala si dreptu coordinatu alu provinciilor corónei. —

Prag'a 2 Nov. 1866.

Primirea Mai. Sale, atentatulu curiosu, prospecte. Despre primirea cea caldurósa a Imperatului in 24, si cercetarea institutelor si teatrelor in 25—27 mai vorbiramu; trecemu dar' la descrierea corespunditelui nostru despre cabalele cu atentatulu:

„In diu'a urmatoria 28 sioptea si unii si altii, ca s'ar fi intemplantu unu „atentatu in contra vietiei Imperatului“ in ser'a precedenta si inca inaintea teatrului cehescu. — Se escá o confusiuone mare intre poporu, toti cercetara dupa adeverat'a stare a lucrului. Intru acea vine diurnalulu oficiosu „Prager Zeitung“ si dá pre facia in Nr. seu din 30 Oct. fara de vre o reserva: ca sambata sé'a in 27 candu au esitu Mai. S'a din teatrulu cehescu s'a intemplantu unu „atentatu“ in contra vietiei Monarchului in modulu urmatoriu:

Capitanulu englesu de marina Palmer, caro de vre o cateva dile se afla aici, inca au fostu in sér'a acea la teatru si dupa alu doilea actu a esitu afara; acest'a dice, ca in momentulu acel'a, candu Maiestatea S'a, dupa esirea din teatru, erá se incalece pre trasur'a ce erá de faoia, densulu (Palmer) vede pre unu omu, easta dinaintea Dsale, intendiendu man'a drépta, — in jare tienú ceva sclipitosu, — contra Maiestatea S'a. Dlu Palmer numai decatu p'inde pre omulu respectivu, care dupa marturisirea Dsale voli a se eliberá, inse totusi i succese a'lu dá pre atentatoriu, cu numele Antoniu Pust, croitoriu de profesiune, — in man'a politiei. In loculu acel'a, unde s'a prinsu Pust s'a aflu pre pamentu in pandia de metasa invalita pulbere de pusoa si unu glontiu de capra. La Pust nu s'a aflu nemicu, ce se'lu fi adusu in suspitiune. Inse mai tardioru unu teneru a aflu unu pistolu incarcatu, — dar' fara capsula, — calcundu cu pitiorulu pre elu, nu departe de loculu unde s'a arestatu Pust. Dlu englesu Palmer marturisesce, ca nu scie limb'a cehésca, si dupa ce au esitu din teatru au observatu si mai nainte pre Pust inca cu unu alu seu, preamblandu-se pre dinaintea teatrului, in urma alu doilea s'a dusu intr'alta parte, remanendu numai Pust, care apoi au facutu atentatulu supradisu. — Cam intru acestu intielesu ne publicá oficiosulu „Prager Ztg.“ „atentatulu“, asemené facura si oficiósele din Vien'a, numindu pre Pust de „Königsmörder“ etc. Vedi bine, fiinduca Pust e cehu si catastrofa inca s'a intemplantu chiaru la teatrulu cehesou! — Pote-ti ougetá, ce indignatiune au cuprinsu pre toti cehii; pre candu germanii? . . . — de ora-ce cam asia o ducu si cehii cu germanii centralisti ori si dualisti, cá Dvóstra cu ungurii. Fioresce partit'a cehésca au inceputu a trage lucrulu la indoiéla, cu atata mai vertosu, ca fasiunea laconica a Dlui Palmer, precum si insasi persón'a nu au meritatu crediementu deplinu. Dlu englesu nu póte marturisi, ca au vedintu arma in man'a lui Pust, ci numai oeva sclipitosu; ér' pistolulu aflu inca au fostu fara capsula aprindietoria. Eri inse vine tenerulu, care au aflu pistolulu, dimpreuna cu tatalu seu si marturisesce in diurnalulu „Politik“, ca faim'a adusa de „Prager Ztg.“ despre „atentatu“ nu e intru tóte adeverata, si dice: ca densulu a calcatu cu pitiorulu pe pistolulu amintitu inca inainte de a veni Maiestatea S'a la careta, si ca din cele intemperate cu ocasiunea arestareii au observatu nemicu, fiindu loculu, unde au au densulu pistolulu, cu cateva orgii (stan-) departatu de loculu unde s'a arestatu Pust. Astea le adeveresce cu doi martori oculati, cari unulu e frate seu; si dice ca astu- au marturisu si inaintea tribunalului cri-

minale, in a carui mana se afla Pust. — „Politik“ ne spune, ca Pust s'ar fi si eliberatu din prinsóre; dar' oficiosu nu e inca nemicu cunoscutu. Astufeliu etá lucrulu cu atentatulu curiosu si totu de odata misteriosu! Publiculu de aici e de parere, ca Dlu englesu Palmer a volitu se duca rol'a unui Komisarow, care precum se scie au mantuitu viét'a Tiarului rusescu mai asta primavéra! — In timpulu ce a fostu aici Maiestatea S'a s'au chiamatu la Prag'a si ministrii din Vien'a cu cancelariulu de Mailath dimpreuna. In presentia Maiestatei s'a tienutu unu consiliu de ministrii in 30 Oct., la care au luat parte si noulu denumitu ministru de externe Beust (fostulu ministru in Sacsoni'a). Denumirea acestui'a a datu ansa multorufre cari politice, ma si imputari s'au facutu prin diurnalistic'a nóstra de aici. Cu tóte acestea acum e fact'a complenita. Se dice, ca intre ministrulu Beust si Belcredi-Mailath ar domni intielegerea cea mai buna in privintia politica.

Maiestatea S'a parasi Prag'a in 31 Oct. demanét'a la 7 óre, la care ocasiune primariulu cetatei si esprimá parerea de reu, ca bucuria generala s'a conturbatu prin neplacerile cauzate din partea atentatului. Maiestatea S'a inse i raspunse gratosu: „Eu ducu cu mine, din capital'a iubitelui meu regatu Boemi'a, suvenirile cele mai dulci, cá si candu nu s'ar fi intemplantu nemicu, fiindu Eu convinsu, ca acea nu a fostu voli'a intregi populatiuni, ci a unoru individi singurateci numai, ori póte a fostu chiaru o fictiune, atatu de negliobesce s'a intemplantu.“ — Prin diurnalistic'a de aici se suna, ca boemii o se capete concesiuni mari, dupace in consiliulu ministeriale de aici s'au decisu multe de tóte. O se vedemu de vomu trai! —

Aici se astépta Amadeu, filiulu regelui Italiei, care in calatori'a s'a va veni si la Prag'a. — De altminte cehii federalisti se lupta din respoteri in contra centralismului si a dualismului. — Se vedeti catu suntemu de fericiti! avemu dóte diurnale, cari se vendu prin tóte anghiuerele Pragei cu cate unu cruceriu, ér' déca ne vomu prenumera si doi numeri ne vinu de unu banutiú; unulu din diurnalele acestea e cunoscutulu „Wiener Journal“, ér' celalaltu in limb'a cehésca „Praszký Dennik“. — Noi déca damu aici in vorbe cu vreunu cehu de dómne ajuta, indata ne intréba, ca nu suntemu si noi dualisti, si nu spiramu cu dualistii maghiari? Eli dicu, ca si intre romanii ardeleni sunt federalisti, dualisti si si centralisti; pre Dni cari au fostu la diet'a Pestana ei numescu dualisti si asia mai incolo. Se bucura tare, candu le spunemu, ca noi suntemu federalisti si ne tienemu de partit'a acea, care si padiesce vatr'a s'a propria, de care se tiene poporulu romanu cu fórté pucina esceptiune*). St. P.

Cronica esterna.

Craiova 15/3 Oct. (Constitutionalismu.) Lucrurilor politice de multeori, nu le mai dai de capu. Sunt multe lucruri in administratiune pre cari nu scie omulu cum ar fi mai bine ale descúrcá, prin calea reprezentativa séu pre cale absolutistica, dictatoriala. Dintre multe altele, servésca cá esemplu urmatori'a istoria intemplantu in urbea nóstra. — Doi comisari politici de culori (despartieminte) si au datu dimisiunea; nepotendusi impacá interesele cu mesurile luate contra abuseriloru de perfectulu districtului Jiului de diosu (slavonesce: Dol'jiu) D. Costica Haralambie, fratele fostului lootementu domnescu si actuale ministru de resbelu, aristocratu de nascere si de familia, dar' omu bine instruitu si fórté onestu, intregu si necorruptibile. Dechiaranduse posturile vacante, concursara mai multi aspiranti pentru ocuparea loru. Adunanduse aspirantii in pretoriulu prefecturei, d. prefectu le tienú o vorbire intr'unu limbagiu fórté franco, din care facura mai mare impresiune unele vorbe cá aceste: Se sciti inainte Domnilor, ca voiu pretinde dela aceia dintre dv., cari veti ajunge a fi comisari de culori, se nu fiti hoti, se nu furati, se nu insielati, oi se faceti dreptate ori si cui; se nu ve aflu, pre catu timpulu vciu fi eu prefectu, nici macaru cu o para a cuiva, ca-oi atunci ve tramitu dreptu la puscaria (temnitia, prinsóre).

*) Asteptamu, cá se ne descoperi tóte simptomele, ce le vei mai observa intre cehii in obiectulu reconstituirii imperialui si pre „Pol.“ ilu poti informa despre cuprinsulu Gazetei din candu in candu. — R.

Dupa acésta alocutiune se departara toti aspirantii, fara de a se mai ivi nici unulu, mai multu, cu pretensiunea de a fi comisariu.

Dupa acést'a d. prefectu cerú voia dela ministeriu, cá se adune pe orasiani, se'si aléga ei insii comisari si densulu apoi se'i intarésca, sacrificandu prin acésta o prerogativa a sa ce este impreunata cu responsabilitatea unui funcioariu superioru, in statu constitutionale. Diu'a de alegere a fostu publicata prin afisuri tiparite. Inse cum se folosira dnii alegatori de dreptulu castigatu? Asia ca dintr'o comuna cu 800 de alegatori cum este a nóstra, abia se inunire atatia, cati facura o majoritate de cate 40 de voturi la doi insi, pre cari d. prefectu, nici mai nainte n'a vrutu se'i denumésca, nici acum nu póte se'i confirme din caus'a moralitatii loru publice. Éra alti candidati cu caracteru mai solidu, abia capatara cate 3, 2 si 1 votu. Spuneti-ne acum, ca in atari casuri, care sistema e mai buna, reprezentativa séu dictatoriala! Mundus vult decipi, ergo decipiatur.

Paici recolt'a porumbului a fostu nula, din caus'a secetei celei mari. Cartofi asemenea s'au facutu fórté pucini. De aceea ocau'a se vinde cu cate 36 de parale. Sut'a de oca (de cupe) cu cate 40 de vicenari (sfantichi). Vre-o cateva cara venite dela Sibiu cu cartofi, n'au fostu in stare cá se'i mai eftinésca.

Hotiele si calcarile de nóptea s'au inmultitu paici fórté tare. Bande de hoti inarmati de 20—30 individi navalescu, pe la sate nóptea, asupra curtilor boieresci, si asupra altorú ómeni mai cu stare, cu care ocasiune se intemplantu raniri grele si omoruri. Astfelu se intemplantu, mai deuna di, la satulu Floresci si mai alaltieri la Ciuturóia, mosi'a printului Stirbeiu, si in alte locuri. Candu am venitu din Transilvani'a, am masu la unu hanu, pre care, in nóptea trecuta, 'lu sparsese hotii si 'lu jefuise, atunci erá strajuitu. N'ar stricá in asemenea tienuturi a publicá, macaru pentru cate 3—4 luni dreptulu statariu (Standrecht), asupra facatoriloru de rele. Silvanii.

Craiova 13/1 Nov. (Constitutionalismu.) Apropiandu-se timpulu alegerei deputatoru pentru nou'a adunare legislativa, sal'a cea mare a Liceului de aici a inceputu din nou a resuná de cuventele oratoriloru de tóta specia.

Dilele trecute se intruni o adunare a corpului didacticu in care se luá decisiunea a conluorá cá, intre cei trei deputati alesi din acésta urbe, se intre si unu profesoru. Majoritatea voturilor se concentra asupra dlui B. Caloianu, prof. de istoria universale. Unii votara pentru d. P. Cernatescu, profesorulu la universitatea din Bucuresci, ordiendu, ca acest'a va avé mai mare prospectu de reesire, fiindu nascutu aici, avendu rude, amici s. a. cunoscuti intre alegatori, — si asia, mai lesne s'ar poté face unu compromis cu ceilalti alegatori. Multi inscrisera pe biletele de votare si pre ceilalti doi deputati, in personele dloru Gr. Argiropolu si B. Radianu, cá pre unii cunoscuti prin tari'a caracterului loru.

Duminea la 4 Nov. n. se intruni o adunare numerosa din cetatiani de tóta clasa in sal'a Liceului. Cá presiedinte fu aclamatu d. Ionitza Cernatescu, secretari ddni Corneti si inca unulu. Mai multi oratori se distinsera prin vorbirile loru. Cei mai multi cereau dela deputati profesiune de credintia. Altii diceau, ca se se dè deputatoru mandatu imperativu. Éra altii recomandau strinsu, cautarea in trecutulu ómeniloru, si in soliditatea caracterului loru. Se veditura si profesiuni de credintia tiparite, impartindu-se pre la óment intre cari memoramu pre a dlui Raooovitia. Acest'a cere intre altele cá institutiunea primaria se se dè in man'a clerului. Ér' profesiunea de credintia a dlui ministru Ion Ghica, publicata si de „Romanulu“, se impartia de nescé aprodi. Este de insemnatu — ca s'a observatu la fórté multi o mare mancarime de a fi alesi cá deputati, pana si la de aceia, cari nu-si potu parasi postulu, fara daun'a publicului. Zelulu celu mare de a servi patriei, séu altu interesu ii impinge la acést'a, — nu scimu. Intr'aceea confusiunea si diferinti'a de opiniuni asupra candidatiloru se pare a fi acum mai mare cá altadata. Propagandele se facu, fiacare lucréza cu partit'a s'a. Cine va esi in fine din urna, vi se va face si Dv. cunoscutu. Aflati pana atunci numai atat'a, cumca intrunirile mai restrinse se continua si inéercarile de a se face unu compromis intre partite au incetéza, de unde si

speram unu rezultatu de si nu prea multumitoriu, celu pucinu indestulitoriu.

Pre candu inchieam acestea, primii o profesinne de credintia a dlui Dr. Esarcu, prof. la universitatea din Bucuresci, cu motto mai de multeori repetitu „Libertate fara anarohia“ si „Ordine fara despotismu“. D. Esarcu vrè a fi alesu deputatu ori in ce colegiu de alegatori, afara de ale capitalei. Dnialui deolara cã se va pune pe terenulu dintre ultra-progresisti si retrogradi, sèu între Rosii si între Albi. — Pr. Alecsandru Stirbeiu, fiulu mai micu alu fostului Domnitoriu, a venitu dilele aceste aici, spre a' si oferi candidatur'a sa alegatoriloru din colegiulu I sèu alu II-le.

Articuli dlui Dr. B(Obu) dela Blasiu, publicati in „Romanulu“ se cetescu p'aici cu multu interesu de catra toti aceia, cari se ocupa cu politic'a mai departe de murii capitalei. D. B. a facutu prin acei articuli unu mare servitiu acelor'a cari se interesèza de afacerile romaniloru cu ungurii, dandu pre facia politic'a opresiva a acestor'a in tóta golatatea ei. Explicatiunile date prin articuli mai din urma, au fostu destulu de populare si la intielesu; in catu au potutu multumi pre ori cine, afara de prea pucine expresiuni neusitate p'aici pr. pofitare in locu de pretindere; tredire in locu de desteptare, etc. De catu cã, politic'a ungrésca mai ca nu merita aici o combatere. Ea se combate pre sene insasi, prin visurile sale nerealisabile, prin pretensiunile sale cele esagerate si prin fantasi'a cea orientale, sinonima cu 1001 de nopti.

Asteptam cã D. B. se ne mai inveselèca spiitele cu atari, si cu alte cestiuni de interesu generale.

Ddiu se ve ajute la redicarea academie de drepturi! Se întroa oerulu nesce anibuni, roditori si ve vomu intinde ajutoria cu totii. Salutare!

M.
— Eri, la órele 12, D. baronu Offenber, agentu diplomaticu si consulu generalu alu Mai. S'a imperatorulu Rusiei, a fostu la palatu in plina uniforma, intoverasitu de primulu seu secretaru, D. Vogt, de dragomanulu consulatulu D. Jacobson si de D. Dabija, impiegatu alu ministeriulu de interne din Petersburg, aflatu in misie la consululu din Bucuresci, si a felicitatu pe M. S. Domnitorulu Romaniloru pentru suirea S'a pe tron. („Mon.“)

— Inainte de tóte, formarea unui centru, iubiti concetateni; pentu ca numai formarea unui centru ne póte aparã, ne póte soapã de esagerarile extremitatiloru, striga „Reforma“.

Centru este bas'a societatii, care respinge dela dens'a pasiunile, conspirarile, turburarile de totu felulu ambiciosiloru, cari nu se multumescu de nimicu, dèca nu potu se esercite ei tirani'a loru asupra concetateniloru pacinici, ce nu se invoiescu se véda in ei, si numai in ei, totu meritulu, tóta capacitatea si tóte virtutile.

Conditiiunile actulu de recunóscere a M. Sale Carolu I.

De catra in. Pórta.

Reproduse de pe diarulu elenu „Turcia“: „Nu ne remane dar' de catu se aratam conditiunile de pe care in. Pórta a recunoscutu pe principulu Carolu, dèca informarile nóstre voru fi esacte:

Demnitatea si atributele de domnitoru se concede princ. Carolu si descendentiloru sei in linea drèpta.

Principatele romane potu se marésca ostirea loru pana la 30 mii ómeni; éra peste acestu numeru nu voru putè trece, fara o invoieala prealabila cu inalt'a pórtã.

Pe longa acestea, potu se taie moneta propria, dar' cu conditiunea cã acést'a moneta se pórtè marc'a tieriei otarita, de ea insusi

Tractatele dintre in. Pórta si puteri voru fi, cã si mai nainte, indatoritóre pentru Principate pe catu nu voru atinge drepturile lor.

Principatele potu se face invoieli de natura administrativa cu puterile limitrofe, nu potu inse se inchiaie tractate si invoieli politice cu puterile. Asemenea se opresce princ. Carolu de a creã vre o decoratie.

Princ. Carolu se indatoréza pentru elu si descendentii lui se respecte drepturile suverane ale in. Porti.

Tributul se va mari dupa o analogia ce se va face mai in urma între guvernulu imperialu si princ. Carolu.

Interesele supusiloru Sultanulu, stabiliti, sèu sositi din nou in principate, se voru regulã printr'o deosebita intielegere între in. Pórta, si princ. Carolu.

Aceste conditiuni, scapa, dice gazet'a grecésca, drepturile suverane ale Sultanulu, si totu deodata stabilescè lamuritu situatiunea principatelor. („Reforma.“)

Epistol'a lui Bismark catra Carolu I. (Inchiiare.)

„Veti suferi fara indoièla, insolenti'a clerulu ortodocsu, naturalminte rusofilu, elu imprastie la Voi portretele Cearulu acoperite de binecuventari si si indulgenti. Rusi'a va dá ornamente la bisericu si bani la preoti la serbatorile cele mari. Va tramite gratis, pe sate, munti intregi de Psaltiri si de carti de rugatiune, imprimate in Moscú'a, in care satenii voru ceti in romanesce: mantuesce Dómne pe Imperatulu nostru; si acestu imperatu nu veti fi Voi. Si cu tóte aceste, iubite principe, ve svatuescu se Ve aratati impaciuitoriu in privirea acestoru cestiuni si mai alesu celei din urma.

„Aratati-ve fórtè evlaviosu catra biseric'a cea noua si mergeti desu la ceremoniele relegiöse. Principele Cusa aru fi siediutu póte si pana astadi pe tronulu unde siediati voi dèca, in locu de a persecutã clerulu si a intarità pe Rusi'a, s'aru fi comportatu pe din afara cu mai multa ghibacia.

„Este de nevoia cã se ve facu intrég'a mea confesiune. A'ti ganditu vreodata, principe, se vedeti tramisu la St. Petersburg pe generalulu Manteuffel? acést'a misiune a acitiatu, fórtè curiositatea lumei diplomatice in Europ'a; inse nimicu nu s'a descoperitu. S'a disu, ca s'au facutu propuneri pentru modificarea otareloru ducatulului Posen; speru inse ca Inaltimea Vóstra nu a'ti crediutu asemenea vete.

„In adeveru modificãtu otarele nóstre, inse spre a adauge noue provincie, ér' nu spre a sacrificã pe ale nóstre. Cele din urma preteusiuni ale Franciei erau fórtè neinsemnatórie si cu tóte aceste cunósceti cum amu respunsu la ele.

„Priu urmare care a fostu comisiunea contelui Manteuffel? Care a potutu fi, candu Austri'a esclusa din Germani'a, s'a intorsu de nevoia catra Resaritu? — Generalulu Manteuffel a avutu misiune de a ne apropiã cu Rusi'a si de ai promite concesioni relative legiuitelor ei ambitiuni in resaritu, dèca si ea va lasã libera legiuit'a nóstra ambitiuni in Germani'a si apusu. Atatu in privirea vecinatãtii otareloru catu si a pozitiei noastre in Baltic'a, nu trebe se nemultianimu pe Rusi'a. Póte ca politic'a nóstra va aruncã pe Austri'a in brãciele Franciei dar' va departã, de siguru, pe ambele aceste puteri de cabinetulu de St. Petersburg. Intr'unu asemenea casu vomu avè timpulu se ne gandimu, nainte de a se pronunçiã si Angh'i'a.

„Cugetati dèca se va contractã vre-o casatoria anglo-elinesca se voru putè intielege asupra cestiunei Orientulu, si ca noi tienemu in manele nóstre cheile demarsieloru nordice.

„Mai la urma dèca planurile rusesci nu ne voru servi intru catu speram, si in acestu casu inea vomu avè destulu timpulu spre a ne retrage si a ne întórce cã se tredimu pe Europ'a din somnu.

„Pe langa aceste poteti si voi prin unu altu modu minunatu se strimtoriti, fara pericolulu nostru, pe Austri'a. Profitati de vecinetatea Vóstra cu Banatulu, cu Transilvani'a si Bucovin'a; protegiati pe siefii partitulu nationalu ungrescu si faceti cã se intrevèdia turburãtorii, unguri ea voru gasi la voi ajutoru moralu si materialu. — Dela voi aterna realisarea prin intrigi iscusite, a independentiei Ungariei, atatu de contribuitóre ruinãrei Austriei.

„Vedeti, Principe, ca misiunea Vóstra este mare. Candu Ddiu a permis se lapedati uniform'a de sublocotenentu si se primiti corón'a, a datu o noua proba despre inaltele sale decrete pentru indeplinirea carora a facutu organu pe Prusi'a.“

ITALIA. In unulu din Nr. tr. atinseram scirea despre alocutiunea pontificelui romanu, acum regimulu Italiei pregãtesce unu memorandu cã respunsu la acea alocutiune. Se dice, ca Papa e decisu a parasi Rom'a inainte de ce ar esi armat'a francesa din ea. Unii dicu, ca la Malta, alti in Francoi'a, acum se suna, ca si-a alesu loculu de refugiu la Cadix in Spani'a, fiinduca pórtã frica, ca indatate voru parasi francesii Itali'a, dupa sunetulu conventiunii din 15 Sept., facute între Itali'a cu Francoi'a, nu mai e securu neoi in Rom'a. Regimulu Italiei inse e obligatu in conventiune a aperã pre pré San-

ti'a S'a si neatacarea statulu bisericescu de orice atau. De aceea si concentra vr'o 60.000 la marginile statulu romanu; inse poporulu cu comitetulu romanu in frunte, Garibaldianii si Mazzinistii au inceputu a de miscã fórtè si e téma, ca indata dupa esirea francesiloru se voru anescã la regatulu Italiei cu Rom'a cu totu. —

„Czas“ publica din Rom'a o corespondintia, in care dice, ca cabinetulu de Vien'a si ar fi impartasitu pré Santiei Sale intentiunile sale in privinti'a Poloniei, rogandu-lu cã scaunulu Romei se spriginèscu pe cabinetulu c. r. in ostiunea acést'a cu vocea s'a, care are cea mai mare ponderositate. Pré Santi'a S'a a respunsu cu alocutiunea in contra Rusiei, in care enumerz tóte neajunsurile, ce le suferè biseric'a Poloniei din partea Rusiei, provocandu pre Cearulu, cã se incetese de a mai asupri relegiunea catolica. —

Veneti'a 5 Nov. Regele intrã aici la 11 óre si fù primitu între cele mai mari entusiasme de bucuria de catra poporime si in piati'a s. Marcu fù primitu si de patriarchulu Venetiei, cu care se duse de dreptulu in bisericu la „Te Deum“. Tóta Itali'a erã reprezentata la actulu acést'a de multu doritu, si între lacrimi de bucuria celebratu. Ddiu ou léganulu Romanismulu! —

FRANCFIA. In momentele, candu speram o pace mai indelungata, tóte statele se pregãtescu pe intrecute a se inarmã. Cabinetele de ministri, cancelariile militare ale celor 4 mari poteri continentale sunt ocupate preste mesura cu proiecte de armare. Francoi'a audiendu despre aliantia pruso-rusésca si despre recrutarea cea impunetóre in Rusi'a inca intetiesce armarea. Indata ce audi despre acést'a aliantia imp. Napoleonu si telegrafã la Maresiali, cã se vina la prim'a siediuntia a comitetulu de armare in Tuilerii. Acum se scrie, ca noulu proiectu de armare alu Franciei vrè a pune la cale posibilitatea cã Francoi'a se póta inarma pe primavéra preste 1.200.000 ostasi. Se vede dara, ca ne astèpta mari cutrierari pe la primavéra; dupa ce si Rusi'a arméza cã neoi odala, si Prusi'a 'si intinde sistemulu armarii sale pana la Menu in Germani'a, si Austri'a inca 'si maresce contingentulu si introduce unu sistemulu nou de armare, prevedienduse tóte cu pusoi de nou'a inventiune, cu implutur'a la patu. — Unu coresp. din Parisu in diurnalulu „Czas“ sorie, ca min. Beust numai dupa ce s'a cointielesu cu Napoleon si cu min. lui Moustier ar fi primitu ministeriulu de ecsterne in Austri'a, si ca in Parisu se vorbesce, cumca Francoi'a, Austri'a si Itali'a ér' vreu a lua inainte cestiunea Poloniei. — „Le Monde“ repórta, ca principele Romaniloru Carolu I va lua de socia pe duces'a de Leuchtenberg. — Candiotti s'au domolitu invinsi. —

RUSIA a chiamatu pe toti solii din straintatate la Petruburg. —

Nr. 23. 1866.

Publicatiune *).

Deciendu comitetulu subscrisu in sensulu §lui 12 alu statuteloru societatei romane de leptura din Clusiu, conchiamarea adunarei generale pe 17/29 Novembre 1866, care se va tiené in casele parochiale gr. cat. locali, — toti p. t. membrii societatei sunt prin acést'a rugati a se infaciosiã in diu'a numita, — avendu atuncia a desbãte mai multe cause ponderóse, între care va fi si schimbarea statuteloru societatei.

Din siediuntia comitetulu societatei romane de leptura tienuta la Clusiu in 4. Novembre 1866.

Iuliu Bardosi,
notariu com.

*) Diurnalele celelalte romane sunt rogata a primi publicatiunea acést'a in colónele lor.

Cursuril' la bursa in 13. Nov. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 9 cr. v.
Augsburg	—	—	127 „ — „
London	—	—	128 „ 10 „
Imprumutulu nationalu	—	—	59 „ 45 „
Obligatiile metalice vechi de 5 1/2	—	—	66 „ 40 „
Actiile bancului	—	—	715 „ — „
„ creditulu	—	—	151 „ 20 „